

Tájékoztató az osztatlan tanárképzés összefüggő, egyéves szakmai gyakorlatának lebonyolításával kapcsolatban

Az osztatlan tanárképzés követelményeit a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet szabályozza. A rendelet 2. számú mellékletének 2.2 pontja szerint:

„Az iskolai gyakorlatok magukban foglalják az általános tanári és az adott tanári szakképzettséghez, a tanári szerepkörökhöz kapcsolódó gyakorlati ismeretek szerzését, képességek, attitűdök megismerését, gyakorlását, a munkahely világával (iskolai élet, iskolavezetés, szülőkkel való kommunikáció, tanulókkal való egyéni foglalkozás, együttműködés) való ismerkedést, alajártasság szerzését a tanítási, tanulási, nevelési folyamatok értékelésében, a szakmai fejlesztésekben.

Az iskolai gyakorlatok formái:

- a) a képzéssel párhuzamosan, iskolában vezetőpedagógus (vezető tanár) irányításával végzett csoportos pedagógiai és önálló tanítási gyakorlat a tanulók nevelésével, oktatásával és az adott tanárszakhoz tartozó szaktárgyakkal kapcsolatos tanári munka szakos órákon, osztályfőnöki órán, nem szakos órákon történő megfigyelése, elemzése, továbbá legalább 15 önállóan megtartott óra, foglalkozás;
- b) a képzéssel párhuzamos közösségi pedagógiai gyakorlat szünetidőben vagy szorgalmi idő alatt is teljesíthető közösségi szolgálat, mely egy adott tanulói korosztály tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének (táboroztatás, szakkörök, érdeklődési körök stb.) szervezési, vezetési, programkészítési, közösségépítési területein nyújt tapasztalatokat;
- c) az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat a képzésben szerzett elméleti ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra épülő, gyakorlatvezető mentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett köznevelési intézményben, felnőttképzést folytató intézményben végzett gyakorlat. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási-nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése.
Területei:
 - = a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek,
 - = a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek,
 - = az iskola, mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése.”

A gyakorlat célja:

Általános tanári és konkrét szakterületi szakképzettséghez kapcsolódó gyakorlati ismeretek, képességek, attitűdök megismerése, gyakorlása, a munkahely világával való ismerkedés. Az iskola és benne a tanár komplex oktatási, nevelési feladatrendszerének elsajátítása, illetve az iskolát körülvevő társadalmi, jogszabályi környezet, valamint a köznevelési intézményrendszer megismerése a közoktatás terepviszonyai között.

Az egyéves szakmai gyakorlat részletes bemutatása

A hallgató augusztus végén kezdi gyakorlatát, megismerkedik az év eleji iskolai teendőkkel. A gyakorlat során a tanárjelölt folyamatosan részt vesz a gyakorlóhelyül választott intézmény tevékenységrendszerében, előírt feladatait hétfőtől csütörtökig végzi. Meghatározott pénteki napokon a képző intézmény által szervezett kísérő szemináriumokon vesz részt külön beosztás szerint. A gyakorlat első féléve a köznevelési félévhez (17 hét), második féléve a felsőoktatási félévhez (13 hét) igazodik. Státusát a rendelet határozza meg. Minden partneriskola kijelöl egy mentortanárt, aki a hallgató(k) egész féléves iskolai tevékenységét szervezi, irányítja, ellenőrzi, értékeli, és egy-egy szakvezető tanárt, aki a szaktárgyi (tanítási) munkát szervezi, irányítja, ellenőrzi, értékeli. (A szakvezető tanár lehet egyben a mentortanár is.)

A hallgató konkrét feladatai:

a) a szaktárgyak tanításával kapcsolatos tevékenységek:

- hospitálás a gyakorlatvezető/a mentor óráin és más szakórákon,
- szakonként az első félévben legalább 60 óra tanítás/foglalkozás, a második félévben 40 óra tanítás/ foglalkozás megtartása. A hallgató szakjától függetlenül a gyakorlat során egy állandó osztállyal dolgozzon, ugyanakkor kapjon lehetőséget más osztályokban, vagy tanulócsoportokban, illetve korcsoportban is.
- felkészülés az órákra, az órákat követő önelemzés-önértékelés, a hallgató szükségleteinek megfelelő gyakorlatvezető mentori megbeszélés,
- tanítási órán kívüli, de a szaktárgy tanításához szorosan kapcsolódó iskolai feladatok ellátása.
- a szaktárgyi oktatómunkát segítő pedagógiai tevékenységek és szolgáltatások rendszerének megismerése.

b) a szaktárgyak tanításán kívüli oktatási, nevelési alaptevékenységek:

- aktív részvétel az osztályfőnök munkájában,
- hospitálás nem szaktárgyi órán,
- iskolai rendezvényen való részvétel, közreműködés a szervezésben,
- egy-egy tanuló életútjának, családi hátterének, iskolai pályájának mélyebb megismerése,
- mérés-értékelés a gyakorlatban,
- az ifjúságvédelem, drogvédelem, mentálhigiéne, iskolai agresszió, konfliktuskezelés helyi gyakorlatának megismerése és lehetőség szerint segítése.

c) az iskola mint szervezet és támogató rendszereinek megismerése:

- az intézmény működését meghatározó legfontosabb törvényi, rendeleti háttér, a fenntartói irányítás dokumentumainak megismerése, az iskola szervezeti felépítése, működési rendje,
- támogató, segítő rendszerek, szakmák megismerése.

Mentorral szembeni kritériumok: Elvárás a legalább ötéves szakmai tapasztalat. Javasolt, hogy a mentor egyik szakja egyezzen meg a hallgató egyik szakjával, de ez nem kötelező előírás. Amennyiben az iskolában mentori végzettségű pedagógus dolgozik, az előnyt jelent a mentorválasztásnál.

A gyakorlat értékelése:

A mentor és a szakvezető tanár a képző intézmény által megküldött értékelő lapon félévente értékeli a hallgató teljesítményét.

A gyakorlat megkezdésének előfeltétele a szakdolgozaton és a tanári záróvizsgán kívül valamennyi tanulmányi kötelezettség teljesítése.